C/2026/3937
1.9.2026

RÅDETS REKOMMENDATION

av den 10 juli 2026

om Sloveniens ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

(C/2026/3937)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 ([1]), särskilt artikel 3.3,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

(1) I förordning (EU) 2024/1263 anges målen för ramverket för ekonomisk styrning, som syftar till att främja sunda och hållbara offentliga finanser, hållbar och inkluderande tillväxt och resiliens genom reformer och investeringar och förhindra alltför stora offentliga underskott. I förordningen föreskrivs att rådet och kommissionen ska genomföra multilateral övervakning inom ramen för den europeiska planeringsterminen i enlighet med de mål och krav som anges i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*). Den europeiska planeringsterminen omfattar särskilt utformning av landsspecifika rekommendationer och övervakning av genomförandet av dessa.

(2) Den 25 november 2025 antog kommissionen ett yttrande om utkastet till budgetplan för 2026 för Slovenien. Samma datum antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, rapporten om förvarningsmekanismen 2026, enligt vilken Slovenien inte identifierades som en av de medlemsstater som skulle behöva en fördjupad granskning. Kommissionen antog också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet, en rekommendation till rådets rekommendation om Europeiska unionens humankapital och ett förslag till 2026 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningen och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Rådet antog rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet ([2]) den 21 april 2026 och den gemensamma sysselsättningsrapporten och rekommendationen om humankapital den 9 mars 2026.

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 (EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) EUT C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj).

(3) Den 29 januari 2025 offentliggjorde kommissionen konkurrenskraftskompassen, som är en strategisk ram som syftar till att stärka unionens globala konkurrenskraft under de kommande fem åren. I konkurrenskraftskompassen konstateras det att innovation, konkurrenskraft och utfasning av fossila bränslen samt säkerhet är förutsättningar för hållbar ekonomisk tillväxt. Sedan konkurrenskraftskompassen offentliggjordes har den legat till grund för arbetet inom ramen för den europeiska planeringsterminen, vilket säkerställer att medlemsstaternas ekonomiska politik är förenlig med EU:s strategiska mål och skapar en enhetlig strategi för ekonomisk styrning som främjar hållbar tillväxt, innovation och resiliens i hela unionen.

(4) Under 2026 fortsätter den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken att utvecklas parallellt med det sista steget i genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens ([3]). Planerna för återhämtning och resiliens har, i kombination med sammanhållningspolitiska medel, varit avgörande för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna var nödvändiga för att på ett effektivt sätt hantera alla eller en betydande del av de utmaningar som identifierats i de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdats under de senaste omgångarna och eftersom de program som finansieras genom den europeiska sammanhållningspolitiken behövde ta hänsyn till de landsspecifika rekommendationerna. Faciliteten för återhämtning och resiliens närmar sig sitt slut, men det är fortfarande viktigt att upprätthålla och bygga vidare på de reformer och investeringar som stöds och genomförs inom ramen för den, särskilt de som bidrar till att hantera de utmaningar som fastställts i de landsspecifika rekommendationerna.

(5) Den 3 juni 2026 offentliggjorde kommissionen 2026 års landsrapport för Slovenien. Rapporten innehöll en bedömning av Sloveniens framsteg med de landsspecifika rekommendationerna och en utvärdering av Sloveniens genomförande av planen för återhämtning och resiliens. På grundval av den analysen fastställdes i landsrapporten de mest akuta utmaningarna som Slovenien står inför. I landsrapporten bedömdes också Sloveniens framsteg med att genomföra den europeiska pelaren för sociala rättigheter och uppnå unionens överordnade mål för sysselsättning, kompetens och minskad fattigdom och social utestängning samt framstegen med att uppnå Förenta nationernas mål för hållbar utveckling.

(6) Den 21 januari 2025 antog rådet, efter kommissionens bedömning och rekommendation, en rekommendation om godkännande av Sloveniens nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan ([4]). Planen omfattar perioden 2025–2028 och visar en finanspolitisk anpassning över fyra år. Rådet rekommenderade följande maximala ökningstakter för nettoutgifter: 5,6 % för 2025, 4,4 % för 2026, 4,1 % för 2027 och 4,0 % för 2028, vilket motsvarar de maximala kumulativa ökningstakter som med 2023 som basår beräknas till 12,1 % för 2025, 17,0 % för 2026, 21,8 % för 2027 och 26,6 % för 2028.

(7) Rysslands anfallskrig mot Ukraina och dess konsekvenser är en existentiell utmaning för EU. Kommissionen har uppmanat medlemsstaterna att på ett samordnat sätt begära en aktivering av stabilitets- och tillväxtpaktens nationella undantagsklausul i syfte att stödja EU:s insatser för att uppnå en snabb och betydande ökning av försvarsutgifterna, och detta förslag välkomnades av Europeiska rådet den 6 mars 2025. På Sloveniens begäran antog rådet den 8 juli 2025, på rekommendation av kommissionen, en rekommendation som gör det möjligt för Slovenien att avvika från de rekommenderade maximala ökningstakterna för nettoutgifter ([5]). Medan den nationella undantagsklausulen är aktiverad (2025–2028) kan Slovenien göra omprioriteringar i de offentliga utgifterna eller öka de offentliga inkomsterna så att varaktigt högre försvarsutgifter inte äventyrar den finanspolitiska hållbarheten på medellång sikt.

([3]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Rådets rekommendation av den 21 januari 2025 om godkännande av Sloveniens nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan (EUT C, C/2025/640, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/640/oj).

([5]) Rådets rekommendation av den 8 juli 2025 om tillåtelse för Slovenien att avvika från de maximala ökningstakter för nettoutgifter som rådet fastställt i enlighet med förordning (EU) 2024/1263 (Aktivering av den nationella undantagsklausulen), (EUT C, C/2025/3973, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3973/oj).

(8) Den 30 april 2026 lämnade Slovenien in sin årliga lägesrapport för 2026 ([6]) om efterlevnaden av de rekommenderade maximala ökningstakterna för nettoutgifter och genomförandet av reformer och investeringar för att hantera de största utmaningar som identifierats i de landsspecifika rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen. Den årliga lägesrapporten återspeglar också Sloveniens halvårsvisa rapporter om de framsteg som gjorts när det gäller att genomföra planen för återhämtning och resiliens i enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2021/241.

(9) Den reala BNP-tillväxten 2025 uppgick till 1,1 % och HIKP-inflationen låg på 2,5 %. Enligt kommissionens vårprognos 2026 beräknas BNP i fasta priser öka med 1,9 % 2026 och 2,3 % 2027, och HIKP-inflationen ligga på 3,5 % 2026 och 2,5 % 2027.

(10) Enligt uppgifter från Eurostat ([7]) ökade Sloveniens offentliga underskott från 0,9 % av BNP 2024 till 2,5 % 2025. Ökningen av underskottet 2025 återspeglar främst en permanent ökning av de löpande utgifterna, rekordhöga offentliga investeringar och en cyklisk avmattning av intäkterna. På grundval av de politiska åtgärder som var kända vid stoppdatumet för prognosen förutses i kommissionens vårprognos 2026 ett underskott på 3,3 % av BNP 2026 och 3,5 % av BNP 2027. Ökningen under 2026 återspeglar främst en ökning av de löpande utgifterna på grund av offentlig insatsförbrukning, sociala förmåner och offentliga löner. Ökningen av underskottet under 2027 återspeglar främst att EU:s överföringar från bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens har löpt ut i kombination med att de offentliga investeringarna har legat på en varaktigt hög nivå.

(11) Den 11 maj 2026, efter stoppdatumet för kommissionens vårprognos 2026, antog nationalförsamlingen ytterligare åtgärder som ökar underskottet, inom området för personlig inkomstskatt, sociala avgifter, produktskatter och sociala transfereringar, vilka enligt kommissionens uppskattning medför totala budgetkostnader på mellan 0,5 % och 1,0 % av BNP 2026. De flesta av dessa åtgärder förväntas inte vara tillfälliga och kommer att öka underskottet under 2026 och därefter. Dessutom utarbetade den tidigare regeringen ett antal besparingsåtgärder i syfte att minska det offentliga underskottet till under 3 % av BNP. Med tanke på osäkerheten kring åtgärdernas storlek och när de eventuellt antas, beaktas inte effekterna av dessa åtgärder här.

(12) Enligt kommissionens beräkningar var den finanspolitiska inriktningen ([8]), som omfattar både nationellt finansierade och EU-finansierade utgifter, expansiv med 1,6 % av BNP 2025. Den beräknas vara expansiv med 1,3 % av BNP 2026 och kontraktiv med 0,7 % av BNP 2027.

(13) Enligt uppgifter från Eurostat ([9]) minskade Sloveniens offentliga skuld från 66,4 % av BNP i slutet av 2024 till 65,7 % av BNP i slutet av 2025. Minskningen av skuldkvoten 2025 återspeglar främst en skuldreducerande ränte-tillväxtdifferens. På grundval av de politiska åtgärder som var kända vid stoppdatumet för prognosen förutses i kommissionens vårprognos 2026 att skuldkvoten i förhållande till BNP kommer att minska till 64,9 % i slutet av 2026 och öka till 65,1 % i slutet av 2027. Minskningen av skuldkvoten 2026 återspeglar främst en skuldreducerande ränte-tillväxtdifferens och skuldreducerande stock- och flödesjusteringar.

([6]) Sloveniens årliga lägesrapport för 2026 utarbetades av den avgående regeringen enligt ett scenario med oförändrad politik. De årliga lägesrapporterna för 2026 finns på https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([7]) Eurostats euroindikatorer, 22.4.2026.

([8]) Den finanspolitiska inriktningen definieras som ett mått på den årliga förändringen i det underliggande saldot för de offentliga finanserna. Syftet är att bedöma den ekonomiska impuls som härrör från finanspolitiska åtgärder, både sådana som finansieras nationellt och sådana som finansieras genom EU:s budget. Den finanspolitiska inriktningen mäts som skillnaden mellan i) den potentiella tillväxten på medellång sikt och ii) förändringen i primära utgifter efter avdrag för diskretionära åtgärder på inkomstsidan och inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsfonder.

([9]) Eurostats euroindikatorer, 22.4.2026.

(14) Enligt uppgifter från Eurostat ([10]) uppgick de totala offentliga försvarsutgifterna i Slovenien till 1,3 % av BNP 2025, vilket motsvarar en ökning med 0,2 procentenheter av BNP jämfört med referensåret 2021. Enligt kommissionens vårprognos 2026 beräknas de uppgå till 1,6 % av BNP 2026, vilket motsvarar en ökning med 0,5 procentenheter av BNP jämfört med 2021 ([11]).

(15) Unionen riskerar fortfarande att drabbas av avbrott i energiförsörjningen och hög prisvolatilitet, som förvärras av geopolitiska spänningar som påverkar de globala olje- och gasmarknaderna. Erfarenheterna från energikrisen 2022–2023 har visat att breda och icke riktade åtgärder medför stora finanspolitiska kostnader och är socialt och ekonomiskt ineffektiva. Sedan kriget i Mellanöstern bröt ut i februari 2026 har Slovenien antagit finanspolitiska åtgärder för att mildra de höga energiprisernas effekter för hushåll och företag ([12]). Åtgärderna omfattar en icke riktad sänkning av punktskatterna på diesel, bensin och eldningsolja som förväntas vara tillämplig fram till årets slut och en icke riktad sänkning av miljöskatten för koldioxid på diesel, bensin och eldningsolja som ska upphöra att gälla i juni 2026. Enligt kommissionens vårprognos 2026 beräknas de finanspolitiska kostnaderna för dessa åtgärder uppgå till 0,2 % av BNP 2026. Enligt kommissionens beräkningar skulle de finanspolitiska kostnaderna för dessa åtgärder, om de fortsätter att gälla fram till slutet av 2026, uppgå till 0,3 % av BNP 2026.

(16) Enligt kommissionens beräkningar ökade nettoutgifterna i Slovenien med 8,8 % 2025 och 13,2 % kumulativt för 2024 och 2025. Nettoutgiftsökningen 2025 ligger över den rekommenderade maximala ökningstakten, vilket motsvarar en avvikelse på 1,4 % av BNP på årsbasis. Även när 2024 och 2025 beaktas tillsammans ligger den kumulativa ökningstakten för nettoutgifterna över den rekommenderade maximala kumulativa ökningstakten, och motsvarar en avvikelse på 0,5 % av BNP. Med beaktande av den flexibilitet för högre försvarsutgifter som den nationella undantagsklausulen ger, uppgår den kumulativa avvikelsen för nettoutgifter till strax över 0,3 % av BNP för 2024 och 2025 sammantaget.

(17) På grundval av kommissionens beräkningar förväntas nettoutgifterna i Slovenien öka med 7,2 % 2026 och med 21,3 % kumulativt 2024, 2025 och 2026. Den beräknade nettoutgiftsökningen 2026 ligger över den rekommenderade maximala ökningstakten, vilket motsvarar en avvikelse på 1,2 % av BNP på årsbasis. Även när 2024, 2025 och 2026 beaktas tillsammans ligger den beräknade kumulativa ökningstakten för nettoutgifterna över den rekommenderade maximala kumulativa ökningstakten, och motsvarar en avvikelse på 1,7 % av BNP. Med beaktande av den flexibilitet för högre försvarsutgifter som den nationella undantagsklausulen medger, uppgår den förväntade kumulativa avvikelsen för nettoutgifter till 1,2 % av BNP för 2024, 2025 och 2026 sammantaget.

(18) Den 3 juni 2026 lade kommissionen fram en rapport enligt artikel 126.3 i EUF-fördraget ([13]). I rapporten bedöms Sloveniens läge gentemot underskottskriteriet, eftersom landets planerade offentliga underskott 2026 överskrider referensvärdet på 3 % av BNP. I rapporten konstateras att Slovenien inte uppfyller underskottskriteriet. Samtidigt aktiverar rådet den nationella undantagsklausulen för Slovenien, och det underskott som överstiger referensvärdet förklaras fullt ut av ökningen av försvarsutgifterna sedan 2021, på grundval av kommissionens vårprognos 2026. Även om kommissionen anser att det för närvarande inte finns någon anledning att inleda ett förfarande vid alltför stora underskott för Slovenien, kvarstår dock betydande osäkerhet kring de finanspolitiska utsikterna för 2026 (jfr skäl 12). Om inte tillräckliga korrigerande åtgärder vidtas på ett trovärdigt sätt i rätt tid, kan ett förfarande vid alltför stora underskott komma att inledas för Slovenien under hösten. Mot bakgrund av detta och efter att ha beaktat ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande enligt artikel 126.4 i EUF-fördraget, föreslår kommissionen inte för närvarande att ett förfarande vid alltför stora underskott inleds.

([10]) Eurostat, ändamålsklassificering av den offentliga förvaltningens utgifter (Cofog).

([11]) Natos definition av försvarsutgifter skiljer sig från Cofogs definition. Det kan också förekomma skillnader på grund av tidpunkten för bokföringen av utgifterna, framför allt för militär utrustning, eftersom Natos rapportering inte följer nationalräkenskapsreglerna när det gäller bokföringstidpunkt.

([12]) Detta återspeglar situationen vid stoppdatumet för kommissionens vårprognos 2026 (4 maj 2026).

([13]) Rapport från kommissionen utarbetad i enlighet med artikel 126.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, 3.6.2026, COM(2026) 302 final.

(19) Sloveniens skattemix är starkt beroende av beskattning av arbete, vilken stod för 52 % av de totala skatteintäkterna 2023. Mot bakgrund av att Slovenien har en snabbt åldrande befolkning och en minskande arbetskraft i arbetsför ålder utgör landets stora beroende av beskattning av arbete en strukturell risk, eftersom en hög skattekil kan motverka skapandet av nya arbetstillfällen och inverka negativt på utbudet av arbetskraft och konkurrenskraften. Slovenien utnyttjar för närvarande mindre snedvridande intäktskällor endast i begränsad utsträckning. Återkommande fastighetsskatter genererar intäkter som ligger långt under EU-genomsnittet, och inga reformer har lagts fram på detta område. Slovenien saknar en ram för att utvärdera den ekonomiska effektiviteten och nödvändigheten av de omfattande återkommande skatteutgifterna, vilka uppgick till 5,2 % av BNP år 2023. En systematisk översyn av dessa utgifter och en justering av fastighetsbeskattningen skulle bredda beskattningsunderlaget och skapa ytterligare utrymme i de offentliga finanserna. Genom en ombalansering av skattemixen mot mer tillväxtvänliga och hållbara källor minskar de strukturella riskerna, och därigenom stöds finanspolitisk hållbarhet.

(20) Det krävs en effektivisering av de offentliga utgifterna för att ta itu med de stigande åldrandekostnaderna och förbättra de offentliga finansernas kvalitet. Även om Slovenien har erfarenhet av att ta fram utgiftsanalyser är dessa ännu inte systematiskt integrerade i den årliga budgetprocessen. Genom att institutionalisera regelbundna översyner av utgifter inom de största utgiftsområdena, särskilt socialt skydd (17,1 % av BNP), hälso- och sjukvård (8 %), ekonomiska frågor (5,7 %) och utbildning (5,5 %), skulle man främja en effektivare omfördelning av resurser och öka ansvarsskyldigheten. Trots en ökning av de sociala transfereringarna har andelen människor som löper risk för fattigdom eller social utestängning ökat för fjärde året i rad, vilket särskilt återspeglar en ökning av risken för fattigdom bland den äldre befolkningen. Detta tyder på att systemet inte når de mest utsatta. Effektivitetsvinster skulle kunna uppnås genom en prioritering av sociala förmåner, harmonisering av fragmenterat familjestöd och hantering av förmåner vid sjukfrånvaro. Befolkningsminskning, en åldrande befolkning och ojämn tillgång till grundläggande tjänster av god kvalitet (hälso- och sjukvård och utbildning) ökar de territoriella skillnaderna, vilket särskilt påverkar landsbygdsområden. Även om de offentliga investeringarna fortsatt är betydande är det dessutom nödvändigt att förbättra deras sammansättning och planering genom förstärkt samordning mellan nationella och lokala myndigheter för att säkerställa finanspolitisk hållbarhet och stödja tillväxtpotentialen.

(21) Genomförandet av sammanhållningspolitiska program i Slovenien, som omfattar stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Fonden för en rättvis omställning (FRO), Europeiska socialfonden+ (ESF+) och Sammanhållningsfonden, sker i högre takt än EU-genomsnittet, både vad gäller projekturval och utbetalningar. Det är viktigt att upprätthålla den nuvarande takten och samtidigt maximera investeringarnas inverkan på plats. Slovenien vidtar redan åtgärder inom ramen för sina sammanhållningspolitiska program för att stärka konkurrenskraften och tillväxten. Inom vissa områden kan det emellertid behövas ytterligare förstärkning när det gäller genomförandet, bland annat i samband med kompetens, forskning och innovation, klimatanpassning, vattenförvaltning och tillhandahållande av lokala tjänster. Det är mycket viktigt att säkerställa ett snabbt och effektivt genomförande av de nya investeringar som Slovenien fastställt i sin halvtidsöversyn av de sammanhållningspolitiska fonderna, främst de som är kopplade till de fem prioriteringarna i förordningen om halvtidsöversyn ([14]).

(22) Slovenien står inför flera utmaningar när det gäller energisektorn, hållbara transporter, klimatresiliens och miljö, företagsklimat, konkurrenskraft och brist på arbetskraft.

(23) Enligt konkurrenskraftskompassen måste alla EU-institutioner och nationella och lokala myndigheter göra en kraftansträngning för att skapa enklare regler och påskynda de administrativa förfarandena. Kommissionen har satt upp ambitiösa mål för att minska den administrativa bördan, med minst 25 % för alla företag och med minst 35 % för små och medelstora företag, Kommissionen har också skapat nya verktyg för att uppnå dessa mål, bland annat ett systematiskt stresstest av EU-lagstiftningen och en förstärkt dialog med berörda parter. För att leva upp till den ambitionen behöver Slovenien också vidta åtgärder. Även om vissa framsteg har gjorts krävs det fortfarande starkare samarbete och samordning mellan de nationella, regionala och lokala nivåerna. Av företagen uppger 66 % att komplexiteten i de administrativa förfarandena är en begränsning när de bedriver verksamhet i Slovenien ([15]). De strukturella utmaningarna fortsätter att hämma Sloveniens företagsklimat, i och med bristen på arbetskraft och kompetens samt regel- och skattebördorna som utgör stora hinder för investeringar och tillväxt. Tillståndsförfarandena är fortfarande särskilt betungande, med långa tidsfrister för bygg- och miljötillstånd, krav på fysisk närvaro vid hantering av rättsliga formaliteter och begränsad driftskompatibilitet för digitala register. Trots betydande framsteg i digitaliseringen av offentliga tjänster ligger Slovenien fortfarande under EU-genomsnittet, och vissa utmaningar kvarstår när det gäller att säkerställa användarcentrering, interoperabilitet och vidareutnyttjande av data på alla förvaltningsnivåer. Det kvarstår rättsliga hinder för den inre marknaden, vilka särskilt påverkar den gränsöverskridande handeln med tjänster och vissa reglerade yrken, och det har gjorts endast begränsade framsteg med att ta itu med dem. I detta avseende kan en ökad förenkling av regelverket och den administrativa moderniseringen i fråga om omfattning, ambition och takt och förbättra kvaliteten och sänka priserna samt stödja tillväxten på längre sikt.

([14]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/1914 av den 18 september 2025 om ändring av förordningarna (EU) 2021/1058 och (EU) 2021/1056 vad gäller särskilda åtgärder för att hantera strategiska utmaningar i samband med halvtidsöversynen.

([15]) *Businesses' attitudes towards corruption in the EU*, Flash Report, Eurobarometerrapport (2025).

(24) När det gäller sampublikationer ligger Sloveniens offentlig-privata kopplingar inom forskning och innovation (FoI) fortfarande något över EU-genomsnittet, men landet kämpar för att omvandla spetsforskning till framgångsrika produkter. Ytterligare framsteg kan uppnås genom att man underlättar kunskapsöverföring och säkrar ekonomiskt stöd för FoU-verksamhet. Medan företagens FoU-utgifter i Slovenien ligger på EU-genomsnittet har de sjunkit i tre år till 1,5 % av BNP, särskilt bland små och medelstora företag. Vidare fortsätter Sloveniens offentliga FoU-utgifter att släpa efter EU-genomsnittet 2024 (0,64 % jämfört med 0,72 % av BNP) och det nationella målet (1,25 %). Den regionala innovationskapaciteten stärks på ett ändamålsenligt sätt, även om vissa regioner fortfarande står inför lägre FoU-investeringar och svagare produktivitetsresultat, vilket begränsar konkurrenskraften och den innovationsdrivna tillväxten. Även om vissa positiva initiativ pågår, däribland strategiska finansieringsprojekt och riktat stöd till förslag med hög potential, är det viktigt att alternativa investeringsinstrument, särskilt för nystartade företag, används på ett effektivt sätt för att Slovenien till fullo ska kunna utnyttja sin innovationskapacitet och förverkliga den fullt ut. Slovenien har gjort ansträngningar för att förbättra styrningen av forskning och innovation genom att konsolidera större delen av forsknings- och innovationspolitiken till ett ministerium, uppdatera lagen om forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet och inrätta horisontella samordningsmekanismer för att effektivisera de politiska initiativ som ingick i Sloveniens plan för återhämtning och resiliens. Även om dessa reformer har genomförts har de ännu inte fått några påtagliga effekter, och det kan krävas att en övervakningskomponent läggs till i mekanismerna för att mäta framsteg och eventuella förstärkningar. Dessutom har man ännu inte infört en mer systematisk strategi för kunskapsöverföring, vilket kan förhindra att högkvalitativ akademisk forskning omvandlas till kommersiellt livskraftiga produkter.

(25) Slovenska företag förlitar sig främst på bankfinansiering på grund av att landets kapitalmarknad är mindre utvecklad och innovativa företag och nystartade företag får endast begränsad finansiering från inhemska institutionella investerare. Sektorerna för privat kapital och riskkapital är betydligt mindre utvecklade än deras motsvarigheter i EU, med tillgångar som endast uppgår till 0,04 % respektive 0,01 % av BNP 2024, jämfört med EU-genomsnittet på 0,46 % respektive 0,06 % av BNP. Dessutom tenderar slovenska hushåll att ha en stor del av sina finansiella tillgångar i likvida medel och andra insättningar, snarare än att investera i marknadsbaserade finansiella instrument. Inom sektorn för pensionsfonder ligger tillgångarna på en låg nivå, med endast 7,1 % av BNP 2024, den tredje lägsta nivån i EU. Finansmarknaden utanför banksektorn i Slovenien behöver utvidgas och diversifieras för att öka tillgången på riskkapital och främja innovativa investeringar och långsiktig konkurrenskraft. Utvecklingen av finansiering med eget kapital och riskkapital stöds inte genom kapitalinvesteringar från pensionsutbetalare, vilket kan bidra till en ökning av tilläggspensioner och är viktigt för innovativa nystartade företags tillväxt.

(26) Fossila bränslen, varav en stor andel är importerade, utgör fortfarande en betydande andel av Sloveniens energimix (58 %) och bidrar till högre och mer volatila priser, vilket sin tur påverkar konkurrenskraften. Vidare behövde Slovenien förlita sig på en statistisk överföring för att uppnå det nationella målet för förnybar energi (25 %). Trots vissa framsteg krävs ytterligare koncentrerade insatser för att snabba på utbyggnaden av förnybara energikällor i alla sektorer, inbegripet användning av energilagring och genomförande av energieffektivitetsåtgärder. Energieffektivitetsåtgärderna och i synnerhet renoveringen av byggnader har fortsatt att genomföras genom den nationella finansieringsramen och olika EU-fonder, t.ex. faciliteten för återhämtning och resiliens, och ökade nationella insatser kommer att hjälpa till att nå målen i den långsiktiga renoveringsstrategin att minska byggnaders energiförbrukning.

(27) Tillståndsförfaranden och administrativa förfaranden för anläggningar för förnybar energi, inbegripet vindkraftverk, utgör fortfarande en stor flaskhals för förnybar energi i Slovenien. Även om framsteg har gjorts med att reformera regelverket kan miljöförfaranden på kommunnivå fortfarande pågå i upp till flera år. Slovenien har inte dokumenterat någon ökning av vindkraftskapaciteten på över ett årtionde, och utbyggnaden av ny solcellskapacitet har saktat ned avsevärt under 2025 jämfört med de föregående tre åren. Att utse accelerationsområden för anläggningar för förnybar energi, inom vilka tillståndsförfaranden och administrativa förfaranden effektivt förenklas och förkortas, skulle kunna bidra till att påskynda utbyggnaden avsevärt. Dessutom kan kapacitetsuppbyggnad i form av utbildningar och ytterligare medel som är tillgängliga för de lokala myndigheterna ytterligare påskynda behandlingen av ansökningar och övervinna lokalt motstånd. Samtidigt står regioner som håller på att fasa ut kol inför betydande utmaningar kopplade till en rättvis omställning när det gäller ekonomisk diversifiering, omskolning av arbetskraften och utveckling av infrastruktur för ren energi.

(28) Nätbegränsningarna har börjat lätta, särskilt på distributionsnivå, delvis på grund av genomförandet av investeringar inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens. För att upprätthålla den kontinuerliga integrationen av decentraliserade förnybara energikällor och samtidigt tillgodose den ökande efterfrågan på el som följer av elektrifiering kommer det emellertid att krävas kraftigt ökade investeringar i nätet, inbegripet inom digitalisering.

(29) Användningen av hållbara transporter är fortfarande lägre än i resten av EU och beroendet av privatbilar är fortfarande mycket högt. Vägtransporter utgör fortfarande den största källan till utsläpp av växthusgaser, luftföroreningar och energianvändning inom sektorn. Dessa värden ligger alla över EU-genomsnittet. Ett steg framåt har tagits inom ramen för det avståndsbaserade vägtullsystemet för tunga fordon. Många stora investeringar i järnvägar och e-mobilitet pågår inom ramen för planen för återhämtning och resiliens, Fonden för ett sammanlänkat Europa och det sammanhållningspolitiska programmet. Det finns emellertid fortfarande ett relevant behov av att hantera tillhandahållande och användning av hållbara persontransporter samt att fortsätta med investeringar i motståndskraftig järnvägsinfrastruktur längs TEN-T-korridorerna, inklusive gränsöverskridande sträckor, och att förbereda järnvägslinjer för höghastighetståg.

(30) Slovenien är mycket sårbart och utsätts ofta för klimatrelaterade risker, särskilt för översvämningar, värmeböljor, torka och skogsbränder, vilka är ojämnt fördelade över regionerna och påverkar landets ekonomi och samhälle negativt. Trots de ökande riskerna har Slovenien fortfarande ett av det lägsta försäkringstäckningsskyddet mot extrema väder- och klimathändelser i EU, vilket innebär att det finns luckor i det ekonomiska skyddet och visar att det finns behov av att utöka användningen och spridningen av klimatförsäkringssystem. År 2025 antog Slovenien en ny klimatlag genom vilken ramen för klimatanpassningsstyrning stärktes avsevärt. Slovenien har också antagit en lag ([16]) som fastställer regler för byggnation, markanvändning och annan verksamhet i områden som riskerar att drabbas av översvämningar och erosion. Detta utgör emellertid bara en början, och det faktiska genomförandet av den därmed sammanhängande politiken släpar fortfarande efter på nationell, regional och lokal nivå. Genomförandet av åtgärder för översvämningsskydd är försenat, och naturbaserade lösningar har ännu inte införts på ett systematiskt sätt inom alla sektorer. Trots ansträngningar kvarstår utmaningar även när det gäller modernisering av vatteninfrastrukturen, återställande av fragmenterade sötvattenekosystem, minskning av vattenföroreningarna och hantering av den försämrade statusen för Sloveniens natur och ekosystem, vilken fortsätter att försvaga landets klimat-, ekosystem- och vattenresiliens.

(31) Ihållande brist på arbetskraft och kompetensglapp undergräver investeringar i Slovenien och landets konkurrenskraft. Omkring hälften av företagen rapporterar personalbrister, med vakansgrader som överstiger EU-genomsnittet. Demografiska förändringar, arbetsvillkor och kompetensglapp förvärrar dessa brister, särskilt inom utbildning, omsorgssektorn, IKT, byggindustrin samt naturvetenskapliga och tekniska yrken, vilka kräver färdigheter inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik. Slovenien står inför betydande digitala kompetensklyftor: 63,9 % av företagen rapporterar IKT-kompetensbrister och vuxnas digitala färdigheter släpar efter EU-genomsnittet. Detta hindrar digitaliseringen av näringslivet och utgör en risk för utvecklingen av humankapitalet. Det behövs därför incitament för att öka den digitala kompetensen och de digitala färdigheterna. Dessutom visar OECD:s senaste PISA-undersökning om elevernas färdigheter på en nedåtgående trend i fråga om grundläggande färdigheter och studien *International Computer and Information Literacy* på låg digital kompetens. Den växande bristen på grön kompetens kommer att belasta arbetsmarknaden ytterligare, då gröna arbetstillfällen beräknas stå för 40 % av alla lediga tjänster. För att åtgärda bristen på arbetskraft förlitar sig Slovenien på utländska arbetstagare som stod för 16 % av landets arbetskraft och beräknas nå 26 % fram till 2030 ([17]). Slovenien står dock inför utmaningar när det gäller att locka högutbildade arbetstagare jämfört med andra EU-medlemsstater, på grund av faktorer som inkomstnivåer, låg digitalisering och inkludering på arbetsplatsen ([18]). Långsamma administrativa förfaranden för arbetskraftsmigration, svårigheter i samband med erkännande av kvalifikationer samt social inkludering utgör fortfarande hinder för att locka, rekrytera och behålla talanger. För att anpassa sig till strukturförändringar i samhället kommer landet dessutom att behöva anpassa utbildningssystemet ytterligare till arbetsmarknadens behov, fullt ut utnyttja kvalificerad arbetskraft genom att tillhandahålla politiska verktyg för att stödja övergångar mellan arbeten, inbegripet för äldre och lågutbildade arbetstagare, och stärka integrationen av migrerande arbetstagare på arbetsmarknaden och i samhället.

([16]) Dekretet om villkor och begränsningar för rumsliga interventioner och bedrivande av verksamhet i områden som hotas av översvämning och därmed sammanhängande erosion av inlandsvatten och hav.
([17]) Se MoLFSAEO, *Analiza razmer na trgu dela in rezultati srednje in dolgoročnih napovedi potreb trga dela do leta 2039*, oktober 2025.
([18]) Se IMAD, *Quality of Life in Slovenia – Development Report 2025*.

(32) Även om nyare uppgifter från arbetskraftsundersökningen tyder på att vissa framsteg gjorts mellan 2022 och 2024 är vuxnas deltagande i utbildning fortfarande lågt, betydligt lägre än EU-genomsnittet (undersökning om vuxenutbildning 2022, SI: 26,5 %, EU: 39,5 %) och även långt under Sloveniens nationella mål för 2030 på 60 %. Det är mycket viktigt att det livslånga lärandet utvidgas till att omfatta hela den vuxna befolkningen, även utsatta grupper. Andelen vuxna i Slovenien som åtminstone har grundläggande digitala färdigheter minskade ytterligare 2025 till 46,5 % (EU 60,4 %), och detta saktar ner den digitala omställningen. Slovenien har åtagit sig att utarbeta en nationellt övergripande åtgärdsplan för kompetens. Förberedelserna är emellertid fortfarande i ett tidigt skede, vilket gör att det fortfarande är för tidigt att bedöma dess möjliga påverkan.

(33) Att lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter, civilsamhället och andra berörda parter deltar på ett systematiskt och meningsfullt sätt vid rätt tidpunkt är fortsatt avgörande för att säkerställa ett brett ägarskap för ett framgångsrikt genomförande av unionens finansieringsinstrument, även inom ramen för den europeiska planeringsterminen.

(34) Som en del av planen för återhämtning och resiliens trädde Sloveniens lönereform för den offentliga sektorn i kraft i januari 2025. Genom denna reform höjs lönerna inom den offentliga sektorn gradvis, bland annat för hälso- och sjukvårdspersonal, arbetstagare inom långvarig vård och omsorg och lärare. Parallellt med lönereformen infördes en ny vinterersättning i oktober 2025, och den lagstadgade minimilönen höjdes med 16 % i januari 2026. Under 2024 införde Slovenien även åtgärder för att förbättra personal- och arbetsvillkoren inom hälso- och sjukvård och långvarig vård och social omsorg, såsom stipendier för hälso- och sjukvårdsyrken och sociala yrken, vilket underlättar erkännandet av yrkeskvalifikationer för utländsk hälso- och sjukvårdspersonal, och ett pilotprogram för praktikplatser för sjuksköterskor och vårdgivare (2024–2026), men de flesta av dessa åtgärder måste fortfarande genomföras fullt ut. Bristen på arbetskraft och kompetens kvarstår dock, och omkring 80 % av arbetsgivarna inom dessa sektorer rapporterar svårigheter att rekrytera arbetstagare, vilket hindrar tillgång till och effektivt tillhandahållande av hälso- och sjukvård samt långtidsvård, bland annat i avfolkningsregioner. Av den totala sysselsättningen är andelen hälso- och sjukvårdspersonal redan låg i Slovenien jämfört med OECD-genomsnittet (7,8 % jämfört med 10,9 %, uppgifter från 2023), och landet har färre sjuksköterskor och läkare per invånare än EU-genomsnittet ([19]). Arbetsvillkoren inom hälso- och sjukvårdssektorn och sektorn för långvarig vård och omsorg är utmanande på grund av den nuvarande personalens höga arbetsbelastning, som inbegriper längre arbetstider och skift- och nattarbete, vilket ökar den fysiska och emotionella belastningen samt sjukfrånvaron ([20]). Utan brådskande politiska åtgärder förväntas situationen förvärras på grund av en åldrande befolkning, personal som går i pension och utflöde av vårdanställda till andra länder eller andra yrken. För att ta itu med dessa utmaningar antog regeringen en strategi som fastställer en övergripande ram som ska stärka, utveckla och säkerställa långsiktig hållbarhet i fråga om hälso- och sjukvårdspersonal Även inom läraryrket föreligger det en brist som till stor del beror på yrkets låga status och den administrativa bördan.

(35) Mot bakgrund av de nära kopplingarna mellan euroområdets ekonomier och deras gemensamma bidrag till Ekonomiska och monetära unionens funktion rekommenderade rådet 2026 att medlemsstaterna i euroområdet vidtar åtgärder, inbegripet genom sina planer för återhämtning och resiliens, för att genomföra 2026 års rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet. För Slovenien bidrar rekommendation 1 till genomförandet av de första, andra och tredje rekommendationerna om euroområdet, rekommendation 2 till genomförandet av den fjärde rekommendationen om euroområdet, rekommendation 3 till genomförandet av de sjunde, åttonde och nionde rekommendationerna om euroområdet, rekommendation 4 till genomförandet av den sjunde rekommendationen om euroområdet och rekommendation 5 till genomförandet av den femte rekommendationen om euroområdet.

([19]) Med den definition av sjuksköterskor som Eurostat nyligen antog (enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer) är sjuksköterskетätheten betydligt lägre än när den beräknas på grundval av en bredare definition, såsom den som används i OECD:s hälsostatistik.

([20]) Enligt Sloveniens sjukförsäkringsinstitut var det genomsnittliga antalet förlorade arbetsdagar per anställd på grund av sjukfrånvaro 8,6 dagar och frånvarograden 6,97 % år 2025. Hälsoministeriets slutrapport om främjande av yrken inom långvarig vård och omsorg (2024) visar att 40 % av personalen inom denna sektor arbetar mer än 41 timmar i veckan och 10 % mer än 46 timmar i veckan.

(36) Mot bakgrund av humankapitalets avgörande roll för att stärka unionens konkurrenskraft och strategiska oberoende rekommenderade rådet 2026 medlemsstaterna att vidta åtgärder för att skyndsamt ta itu med strukturella utmaningar kopplade till humankapital på områdena kompetens och utbildning som hämmar konkurrenskraften. De landsspecifika rekommendationerna för 2026 till Slovenien kan bidra till genomförandet av rådets rekommendation om Europeiska unionens humankapital.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Slovenien att 2026 och 2027 vidta följande åtgärder:

1. Vidta åtgärder för att kontrollera nettoutgifterna så att de överensstämmer med de maximala ökningstakter som rådet rekommenderade den 21 januari 2025 mot bakgrund av den avvikelse som kommissionen registrerade för 2025 och räknar med för 2026 i förhållande till det rekommenderade nettoutgiftstaket, samtidigt som man utnyttjar flexibiliteten i den nationella undantagsklausul som rådet aktiverat. Stärka de samlade utgifterna och beredskapen på försvars- och säkerhetsområdet och samtidigt säkerställa skuldhållbarhet och utgiftseffektivitet och gradvis anpassa budgeten för att klara strukturellt högre försvarsutgifter. Säkerställa att de åtgärder som vidtas för att mildra effekterna av de höjda energipriserna är tillfälliga och inriktade på att skydda utsatta hushåll eller tillgodose energiintensiva företags behov och bevarar incitamenten för energibesparingar och att deras finanspolitiska kostnader är förenliga med åtagandena enligt EU:s finanspolitiska ram. Omfördela skatteintäkterna mot mer tillväxtfrämjande och hållbara källor. Förbättra de offentliga utgifternas effektivitet, i synnerhet genom att genomföra utgiftsöversyner inom de största utgiftsområdena.

2. Säkerställa kontinuitet i de reformer och investeringar som genomförs inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens. Fortsätta genomförandet av de sammanhållningspolitiska programmen, när så är lämpligt, på grundval av omfördelningen till strategiska prioriteringar och flexibilitet som överenskommits inom ramen för halvtidsöversynen av den sammanhållningspolitiska ramen.

3. Förenkla regelverket, förbättra regleringsverktygen och minska den administrativa bördan för företagen, däribland inom vissa tjänster och reglerade yrken, samt minska hindren för handel med tjänster. Stärka konkurrenskraften genom att främja företagsdynamik och inrättande av företag med hög tillväxt genom att förbättra villkoren för kapitalinvesteringar, däribland riskkapitalinvesteringar, för institutionella investerare och för investeringar i forskning, utveckling och innovation, med beaktande av territoriella skillnader inom FoU och produktivitet. Påskynda digitaliseringen av offentliga tjänster, bland annat genom förbättrad datainteroperabilitet och återutnyttjande av data.

4. Påskynda användningen av förnybara energikällor och energilagring, bland annat genom att effektivisera och påskynda administrativa förfaranden och tillståndsförfaranden. Stärka elnätsinfrastrukturen på distributionsnivå och införa komponenter för smarta nät. Dessutom påskynda genomförandet av energieffektivitetsåtgärder, särskilt i byggnader. Främja elektrifiering och digitalisering av transportsektorn och styra investeringarna till hållbara transporter, särskilt på TEN-T-järnvägsnätet och utvecklingen av mobilitet i städer och passagerartransporter, med beaktande av territoriella skillnader. Ytterligare stärka klimat-, ekosystem- och vattenresiliensen genom att genomföra riktade klimatanpassnings-, naturbevarande- och miljöåtgärder.

5. Åtgärda bristen på arbetskraft genom att förbättra tillhandahållandet och inhämtandet av färdigheter och kompetens, inklusive grundläggande färdigheter bland eleverna, genom att ytterligare anpassa utbildningssystemet till arbetsmarknadens behov. Påskynda förfaranden för erhållande av arbetstillstånd och erkännande av kvalifikationer för utländska arbetstagare, inbegripet högkvalificerade arbetstagare. Öka det livslånga lärandet, fortbildningen och omskolningen för vuxna, bland annat avseende grundläggande digitala färdigheter. Ytterligare förbättra de arbetsvillkor som inte hänför sig till lönen och attraktionskraften, i synnerhet i sektorerna för hälso- och sjukvård, social omsorg, långvarig vård och omsorg och undervisning.

Utfärdat i Bryssel den 10 juli 2026.

På rådets vägnar

S. HARRIS

Ordförande